

Broj: 07-02-7-58/1/08
Mostar, 29.01.2008. godine

Na osnovu člana 14. i člana 15. Zakona o električnoj energiji („Službene novine FBiH“ broj 41/02, 24/05, 38/05), člana 12. stav (1) i člana 14. stav (1) Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj 13/04), člana 31. i člana 37. stav (3) i člana 58. Poslovnika o radu FERK-a („Službene novine FBiH“ broj 59/04) i članova 40-47, člana 49, člana 50, člana 56. i člana 71. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke („Službene novine FBiH“ broj 45/05), Odluka Državne regulatorne komisije za električnu energiju - DERK broj 04-28-395-39/07, broj 04-28-396-35/07 i broj 04-28-395-40/07 od 19.12.2007. godine („Službene novine FBiH“ broj 94/07) i Rješenja Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine broj 07-02-979-44/21/06 od 27.04.2007. godine, Rješenja Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine broj 07-02-980-32/22/06 od 27.04.2007. godine („Službene novine FBiH“ broj 29/07) i Rješenja Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine broj 07-02-7-56/1/08 od 29.01.2008. godine, Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine – FERK je 29.01.2008. godine na III. redovnoj sjednici donijela

O D L U K U

**o tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema Javnog poduzeća
„Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar**

Član 1.

Ovom Odlukom utvrđuju se tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema Javnog poduzeća „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar.

Član 2.

Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema primjenjuju se za obračun i fakturisanje usluge korištenja distributivne i prenosne mreže kvalifikovanim kupcima čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu radi naknade troškova korištenja distributivne i prenosne mreže, rada NOS-a, uključujući troškove usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne električne energije.

Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema Javnog poduzeća „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar su:

TARIFNI STAVOVI ZA KORISNIKE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA (UKUPNA MREŽARINA)											
TARIFNI ELEMENTI	JED. MJERE	SREDNJI NAPON				NISKI NAPON					
		SEZONSKI	DNEVNI	35 kV	10 kV	DOMAĆINSTVA		OSTALA POTROŠNJA			JAVNA RASVJETA
						I tar. grupa	II tar. grupa	I tar. grupa	II tar. grupa	III tar. grupa	
0	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10
MJERNO MJESTO KUPCA	KM	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
OBRAČUNSKA SNAGA	KM/kW/mjesec	VIŠI	-	10,72	17,07	6,57	6,57	11,19	11,19	11,19	1,72
		NIŽI	-	8,25	13,13	5,05	5,05	8,61	8,61	8,61	1,32
AKTIVNA ENERGIJA	pf/kWh	VIŠI	VEĆI	2,43	2,70	4,92	6,16	10,46	17,19	13,75	11,25
			MANJI	1,22	1,35	0,00	3,08	5,23	8,59	0,00	0,00
		NIŽI	VEĆI	1,87	2,08	3,79	4,74	8,05	13,22	10,58	8,66
			MANJI	0,94	1,04	0,00	2,37	4,02	6,61	0,00	0,00
PREKOMJERNO PREUZETA REAKTIVNA EN.	pf/kvarh	-	-	2,14	2,68	0,00	0,00	3,22	0,00	0,00	0,00

Član 3.

U tarifnim stavovima iz člana 2. ove odluke nije ukalkulisan iznos poreza na dodatu vrijednost.

Član 4.

Viša (zimski) sezona traje od 01.01. do 28/29. 02. i od 01.11. do 31.12.

Niža (ljetna) sezona traje od 01.03. do 31.10.

Veći dnevni tarifni stavovi primjenjuju se od 7:00 do 13:00 i od 16:00 do 22:00, tokom zimskog računanja vremena.

Manji dnevni tarifni stavovi se primjenjuju od 0:00 do 7:00, od 13:00 do 16:00 i od 22:00 do 24:00, tokom zimskog računanja vremena, te nedjeljom.

Veći dnevni tarifni stavovi se primjenjuju od 8:00 do 14:00 i od 17:00 do 23:00, tokom ljetnog računanja vremena.

Manji dnevni tarifni stavovi se primjenjuju od 0:00 do 8:00, od 14:00 do 17:00 i od 23:00 do 24:00, tokom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Odnos između više i niže sezone je 1,3:1, po tarifnim elementima aktivna električna energija i obračunska snaga, dok je odnos većih i manjih dnevnih tarifnih stavova 2:1 po tarifnom elementu aktivna električna energija.

Član 5.

Kategorije potrošnje su sljedeće:

- kupci koji električnu energiju preuzimaju na 35 kV naponu
- kupci koju električnu energiju preuzimaju na 10(20) kV naponu
- domaćinstva, koja električnu energiju preuzimaju na 0,4 kV naponu
- ostala potrošnja, koja električnu energiju preuzima na 0,4 kV naponu
- javna rasvjeta, koja električnu energiju preuzima na 0,4 kV naponu.

Član 6.

Kupcima koji električnu energiju preuzimaju na 35 kV naponu i 10 (20) kV naponu, obračunava se izmjerena aktivna električna energija, vršna snaga izmjerena u vrijeme primjene većih dnevnih tarifnih stavova (obračunska snaga) i prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija.

Član 7.

Grupe unutar kategorije potrošnje domaćinstva su:

- I tarifna grupa, kupci koji posjeduju jednotarifno ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom,
- II tarifna grupa, kupci koji posjeduju dvotarifno brojilo sa uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom.

Kupcima I i II tarifne grupe iz ovog člana obračunava se izmjerena aktivna električna energija i 1 kW obračunske snage.

Član 8.

Grupe unutar kategorije ostala potrošnja su:

- I tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti ili ostvarenje iz prethodnog perioda veće ili jednako 30 kW i istu ne mogu mjenjati i prelaziti u neku drugu tarifnu grupu,
- II tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti ili ostvarenje iz prethodnog perioda manje od 30 kW i posjeduju dvotarifno brojilo s uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom,

- III tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske saglasnosti ili ostvarenje iz prethodnog perioda manje od 30 kW i posjeduju jednotarifno brojilo ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom.

Kupcima I tarifne grupe iz ovog člana, obračunava se izmjerena aktivna električna energija, vršna snaga izmjerena u vrijeme primjene većih dnevnih tarifnih stavova (obračunska snaga) i prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija.

Kupcima II i III tarifne grupe iz ovog člana, obračunava se izmjerena aktivna električna energija i 1 kW obračunske snage.

Član 9.

Kupcima iz kategorije potrošnje javna rasvjeta obračunava se izmjerena aktivna električna energija i 1 kW obračunske snage.

Član 10.

Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar obavezno je tarifne stavove iz ove Odluke učiniti dostupnim svim korisnicima distributivnog sistema.

Član 11.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, te se objavljuje na oglasnoj tabli FERK-a, web stranici FERK-a, a dispozitiv Odluke i u „Službenim novinama FBiH“.

O b r a z l o ž e n j e

U skladu sa članom 14. i članom 15. Zakona o električnoj energiji, FERK je pored ostalog nadležan za utvrđivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema i tarifnih stavova za nekvalifikovane kupce, kao i za zaštitu prava kupaca, elektroprivrednih društava za distribuciju i proizvođača električne energije, te nadgledanja odnosa u elektroenergetskom sektoru i regulisanje kvaliteta usluga na svim nivoima, kao i tarife i naknade koje se plaćaju na monopolske usluge u distribuciji, imajući u vidu interese i potrebe svih korisnika za snabdijevanjem električnom energijom.

Član 49. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke propisuje da tarifni stavovi predstavljaju jedinične cijene za tarifne elemente utvrđene tarifnom metodologijom za svaku kategoriju i grupu potrošnje, te da se razlikuju dnevni tarifni stavovi, sezonski tarifni stavovi, tarifni stavovi u zavisnosti o nivou potrošnje (blok tarifa) i tarifni stavovi u zavisnosti o vremenu trajanja vršnog opterećenja, kao i da FERK

posebном odlukom odobrava i proglašava važećim tarifne stavove po završetku tarifnog postupka.

Članom 50. Pravilnika propisano je da korisnici distributivnog sistema plaćaju elektroprivrednom društvu, koje se bavi djelatnošću distribucije, tarifu za distributivnu mrežarinu i tarifu za mjesečnu naknadu.

Navedene tarife plaćaju svi kupci priključeni na distributivni sistem zavisno o kategoriji i grupi potrošnje. Tarifom za distributivnu mrežarinu pokrivaju se sljedeći troškovi:

- a) rad i održavanje,
- b) vođenje distributivne mreže,
- c) razvoj distributivne mreže,
- d) pokrivanje gubitaka električne energije u distributivnoj mreži u iznosu koji odobrava FERK.

Također, je propisano i da se tarifom za mjesečnu naknadu pokrivaju troškovi vezani za mjerno mjesto kupca:

- a) održavanje priključka,
- b) održavanje, očitavanje i baždarenje mjernih uređaja.

Članom 56. ovog Pravilnika pored ostalog je propisano da je diskreciono pravo i ovlaštenje FERK-a da razmotri i potvrdi sve troškove i prihode dostavljene kao podrška predloženim tarifama te da prihvati, odbije ili prilagodi bilo koju stavku koja nije opravdana, razmotri i potvrdi cjelokupna sredstva koja su predložena da budu dijelom osnove regulisanih sredstava i da prihvati, odbije ili prilagodi vrijednost bilo kojeg od tih sredstava, prihvati, odbije ili prilagodi svaku veličinu ili analizu korištenu za proračun predložene tarife, i prihvati predložene tarife ili da ih prilagodi na odgovarajući način.

Članom 71. istog Pravilnika propisano je da će FERK, uvažavajući načelo postepenog uvođenja međunarodno prihvaćene regulatorne prakse i postepenog uvođenja općeprihvaćenih međunarodnih standarda u tarifnom postupku, voditi računa o izbjegavanju naglih i velikih promjena tarifa u prelaznom periodu, kao i o postepenom ukidanju unakrsnih subvencija između elektroprivrednih djelatnosti, kategorija i grupa potrošnje, kao i o postepenosti pri odobravanju stope povrata na vlasnički kapital, te da postepenost u primjeni tarifne metodologije u prelaznom periodu podrazumijeva i postepenost u eventualnim izmjenama tarifa, koje će na kraju prelaznog perioda u potpunosti biti zasnovane na opravdanim troškovima.

Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema utvrđeni su na osnovu troškova djelatnosti distribucije, troškova djelatnosti snabdijevanja koji se odnose na mjerenje, troškova za pokrivanje distributivnih gubitaka, troškova prenosa električne energije i rada NOS-a, uključujući troškove usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne električne energije. Tarifni stavovi su određeni po tarifnim elementima za kategorije i grupe potrošnje, uključujući sezonsko i dnevno vremensko diferenciranje.

Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema zasnovani su na sljedećem:

- troškovi korištenja distributivne mreže iznose 57.978.095 KM, koje čine troškovi distributivne djelatnosti u visini odobrenog potrebnog prihoda u iznosu od 36.980.170 KM (Rješenje FERK-a broj 07-02-980-32/22/06 od 27.04.2007. godine), troškovi djelatnosti snabdijevanja koji se odnose na mjerenje u iznosu od 8.254.440 KM (Rješenje FERK-a broj 07-02-7-56/1/08 od 29.01.2008. godine) i troškovi gubitaka električne energije u distributivnoj mreži u iznosu od 12.743.485 KM (Rješenje FERK-a broj 07-02-980-32/22/06 od 27.04.2007. godine),
- dio prenosne mrežarine koji se odnosi na energiju u iznosu od 0,00566 KM/kWh preuzete aktivne električne energije iz mreže prenosa i dio prenosne mrežarine koji se odnosi na snagu u iznosu od 1,454 KM/kW, utvrđene odlukom DERK-a broj 04-28-396-35/07 od 19.12.2007. godine,
- tarifa za rad NOS-a iznosi 0,000399 KM/kWh preuzete aktivne električne energije iz mreže prenosa utvrđene odlukom DERK-a broj 04-28-395-39/07 od 19.12.2007. godine,
- tarifa za sekundarnu i tercijarnu regulaciju u iznosu od 0,002188 KM/kWh preuzete aktivne električne energije iz mreže prenosa utvrđene odlukom DERK-a broj 04-28-395-40/07 od 19.12.2007. godine,
- tarifa za prekomjerno preuzetu jalovu električnu energiju u iznosu od 0,00951 KM/kvarh utvrđene odlukom DERK-a broj 04-28-395-40/07 od 19.12.2007. godine.

Troškovi distributivne mreže uključujući troškove gubitaka električne energije u distributivnoj mreži i alocirani na tarifne elemente i kategorije potrošnje utvrđeni su u sljedećim iznosima:

Kategorije i grupe potrošnje	Troškovi distributivne mreže	Troškovi gubitaka električne energije	Cijene korištenja distributivne mreže uključujući gubitke električne energije u distributivnoj mreži	
			[KM/kW]	[KM/kWh]
	[KM]	[KM]	[KM/kW]	[KM/kWh]
35 kV	429.000	54.740	7,80000	-
10(20) kV	4.103.140	409.748	12,97222	-
0,4 kV domaćinstva	17.650.170	8.995.924	4,10333	0,01403
0,4 kV ostala potrošnja I. tar. grupa	1.430.467	287.512	8,00000	0,04000
0,4 kV ostala potrošnja II. tar. grupa	20.435.394	2.770.349	8,00000	0,09100
0,4 KV javna rasvjeta	1.186.439	225.213	-	0,07000
Ukupno:	45.234.610	12.743.485		

Ukupni troškovi i cijene korištenja prenosne i distributivne mreže uključujući troškove usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne električne energije alociranih na kategorije i grupe potrošnje korisnika distributivnog sistema po tarifnim elementima su sljedeći:

Kategorije i grupe potrošnje	Ukupni troškovi za korisnike prenosne i distributivne mreže	Ukupna cijena korištenja prenosne i distributivne mreže uključujući usluge sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne energije		
	[KM]	[KM/kW]	[KM/kWh]	[KM/kvarh]
35 kV	771.132	9,25400	0,01383	0,02144
10(20) kV	6.449.359	14,42622	0,01468	0,02679
0,4 kV domaćinstva	36.971.668	5,55733	0,03830	0
0,4 kV ostala potrošnja I. tar. grupa	2.777.585	9,45400	0,06427	0,03215
0,4 kV ostala potrošnja II. tar. grupa	25.761.958	9,45400	0,11527	0
0,4 KV javna rasvjeta	1.620.074	1,45400	0,09427	0
Ukupno:	74.351.777			

Kako se može vidjeti u Pravilniku za tarifnu metodologiju i tarifne postupke u poglavlju o prelaznom periodu, politika FERK-a je da se elektroenergetski sektor mora kretati u pravcu tarifa koje pokrivaju opravdane troškove regulisane kompanije. Cilj FERK-a je da regulisane kompanije rade na efikasan i ekonomičan način, provodeći aktivnosti koje će prouzrokovati neophodne opravdane troškove i ostvarivati prihod po regulisanim tarifama.

FERK je u svom Pravilniku za tarifnu metodologiju i tarifne postupke zatražio da regulisane kompanije posluju u skladu sa Zakonom o električnoj energiji. Kao što je propisano u članu 8. tog Zakona, u toku je otvaranje elektroenergetskog tržišta, a u skladu sa Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice („Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 9/06), Odluci o obimu, uslovima i vremenskom rasporedu otvaranja tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini („Službene novine FBiH“ br. 33/06) Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK), te FERK-ovom Pravilniku o sticanju statusa kvalifikovanog kupca („Službene novine FBiH“ br. 53/06). Obavezne prakse su implementiranje standarda nediskriminacije i obaveza javne usluge nametnute od Parlamenta FBiH u obliku Zakona o električnoj energiji, što znači da sada postoje standardi koje FERK provodi u javnosti što rezultira nediskriminacijom i pravilnom raspodjelom troškova.

Stoga, važno je da zaista cijeli sektor i javnost, razumiju da su standardi koje FERK nameće podnosiocu zahtjeva nastali primjenom zakona i sastoje se od ispitivanja i opravdavanja podataka o troškovima koje je prouzrokovala regulisana kompanija.

Kada se radi o tarifama, dužnosti nezavisnog regulatora u skladu sa zakonom su verifikacija podataka o troškovima i postepenost uvođenje promjena tarifa s ciljem

potkrepljivanja tarifa zasnovanih na troškovima u skladu sa Direktivama EU, Zakona i propisa koje donosi FERK. Regulirane kompanije imaju obavezu pridržavati se propisa za distribuciju električne energije kupcima, u skladu sa obavezom vršenja javne usluge.

Sve regulisane kompanije koje imaju obavezu vršenja javne usluge moraju poslovati što je moguće ekonomičnije. Ova obaveza ima svoje osnove u zakonu, a posebno:

- Dozvola za rad - licenca za obavljanje elektroprivredne djelatnosti distribucija električne energije dodijeljena Javnom poduzeću „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar, sadrži obavezu vršenja javne usluge za Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar opisanu u stavu 4.2.1. i 4.1.1. tako da “Imalac dozvole je obavezan da distribuciju električne energije obavlja kao javnu uslugu, kako je propisano važećim zakonima, podzakonskim aktima, propisima i pravilima FERK-a i u skladu sa direktivama EU i međunarodnim ugovorima, koje je prihvatila BiH.”

- Direktiva 2003/54/EC vezana za Zajednička pravila za unutarnje tržište električne energije, u članu 3. opisuje obavezu javne usluge i dužnost kompanije koja ima obavezu javne usluge da štiti svoje kupce. Posebno, formulacija navodi: “. . . U općem ekonomskom interesu, države članice mogu preduzetništvima koja djeluju u elektroenergetskom sektoru, nametnuti obavezu javne usluge koja je vezana za sigurnost, uključujući sigurnost snabdijevanje, redovnost, kvalitet i cijene snabdijevanja i zaštite okoline, uključujući energetska efikasnost i klimatsku zaštitu.”

- Prema članu 4. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke, obaveza javne usluge definisana je da “znači obavezu elektroprivrednih društava u obavljanju određene elektroprivredne djelatnosti kao javne usluge, prvenstveno u odnosu na sigurnost, regularnost, kvalitet, cijenu snabdijevanja i zaštitu životne sredine, u skladu sa Zakonom i direktivama EU.”

Obaveza javne usluge znači da elektroprivredno društvo mora raditi u općem ekonomskom interesu kupaca, uzrokujući troškove koji su razumni i osnovani na uobičajenoj međunarodnoj praksi, što podrazumijeva planiranje i distribuciju električne energije u korist kupaca.

Prilikom odlučivanja FERK je pošao od činjenice da odluku donosi u prelaznom periodu, kada je u najvećoj mjeri poštivao osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, ravnopravne i određene na transparentan način, uvažavajući da postepenost u primjeni tarifne metodologije u prelaznom periodu podrazumijeva i postepenost u izmjenama tarifa koje će tek na kraju prelaznog perioda u potpunosti biti zasnovane na opravdanim troškovima, a sve u skladu sa odredbama Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke koje se odnose na prelazni period. FERK smatra kako

elektroprivredno društvo mora poslovati na efikasan i ekonomičan način provodeći aktivnosti koje će prouzrokovati neophodne opravdane troškove.

Na osnovu svega navedenog, a slijedeći ciljeve kojima se FERK rukovodio, čije ostvarenje mu je povjerio Zakon o električnoj energiji, a pravila i propisi FERK-a, kao provedbeni akti navedenog Zakona potvrdili, odnosno vodeći se time da tarife trebaju biti razumne, ravnopravne i određene na transparentan način, a imajući u vidu specifične okolnosti koje su u trenutku odlučivanja bile u u elektroenergetskom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, FERK je odlučio kao u dispozitivu.

PREDSJEDNIK FERK-a
Risto Mandrapa s.r.